

Sygn. akt

III AUa 253/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **3 września 2014 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Mirosław Szwagierczak
	Sędziowie:	SSA Bogumiła Burda (spr.) SSA Marta Pańczyk-Kujawska
	Protokolant	st.sekr.sądowy Anna Budzińska

po rozpoznaniu w dniu **3 września 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **J. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

o emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **30 grudnia 2013 r.** sygn. akt **IV U 1146/12**

I. **o d d a l a** apelację,

II. **z a s ą d z a** od wnioskodawcy **J. K.** na rzecz **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.** kwotę **120 zł (słownie: sto dwadzieścia złotych)** tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. Akt III AUa 253/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 31 maja 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. odmówił J. K. ustalenia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, powołując się na fakt niespełnienia przez wnioskodawcę wszystkich warunków określonych ustawą z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zmianami) oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zmianami), od których prawo do tak określonego świadczenia jest uzależnione.

Organ rentowy podał, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. nie udowodnił co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od powyższej decyzji skierowanym do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie J. K. wniósł o:

- 1/ zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie emerytury,
- 2/ ustalenie, że praca przez niego wykonywana w Przedsiębiorstwie (...) w K. od 29 maja 1973r. do 31 maja 1991r. była pracą w szczególnych warunkach,
- 3/ przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków S. L. i K. S.,
- 4/ przeprowadzenie dowodu z dokumentów zalegających w aktach ZUS i
- 5/ zasądzenie od pozwanego na rzecz odwołującego się kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu odwołania skarżący podniósł, że we wskazanym okresie stale i w pełnym wymiarze wykonywał prace w szczególnych warunkach tj. prace w kanale remontowym przy naprawie pojazdów mechanicznych jako mechanik samochodowy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i podtrzymał argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniu decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie po rozpoznaniu sprawy wyrokiem z 30 grudnia 2013r. oddalił odwołanie i zasądził od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd Okręgowy ustalił, że J. K., urodzony (...), po okresie pracy w Zakładzie (...) w K. od 7 września 1968r. do 7 sierpnia 1972r. w charakterze mechanika oddziałowego oraz pracy w Przedsiębiorstwie (...) w R. Filia w K. od 6 września 1972r. do 11 maja 1973r. w charakterze montera samochodowego, podjął zatrudnienie w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w K. w dniu 29 maja 1973r. Pracował w tym zakładzie do 31 maja 1991r., początkowo na stanowisku ślusarza narzędziowego i samochodowego, a następnie ślusarza sprzętowo - samochodowego oraz brygadzysty w zakresie nadzoru nad co najmniej 5 osobami. Od 1 kwietnia 1986r. wnioskodawca zawarł z zakładem pracy dodatkową umowę o wykonywanie przeglądów technicznych dla obcych przedsiębiorstw, co wiązało się z wykonywaniem także czynności administracyjnych. Mając na uwadze zeznania świadków oraz wnioskodawcy, a także opinię biegłego sądowego specjalisty do spraw organizacji i zarządzania przemysłem, Sąd Okręgowy za niemożliwe uznał przyjęcie, że wykonywał on pracę wyłącznie kanałach remontowych. Jako miarodajną dla oceny charakteru pracy uznał Sąd Okręgowy opinię biegłego (w ocenie Sądu wiarygodną), który wskazał, że skarżący wykonywał prace mechaniczno – ślusarskie przy naprawie sprzętu i środków transportowych, w tym również prace w kanałach remontowych.

W świetle poczynionych ustaleń Sąd Okręgowy odwołanie wnioskodawcy uznał za nieuzasadnione, a to z uwagi na ustalenie, że wnioskodawca nie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wyłącznie w kanałach remontowych i tym samym nie spełnił warunków do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

W podstawie prawnej rozstrzygnięcia obok przepisów prawa materialnego Sąd powołał art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Orzeczenie o kosztach Sąd uzasadnił brzmieniem art. 98 § 1 i 3 kpc.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego skierował do Sądu Apelacyjnego J. K..

Skarżący zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 12983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zmianami) – poprzez błędną wykładnię, co doprowadziło Sąd do przyjęcia, że odwołujący się nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach, a w konsekwencji do oddalenia odwołania,

2. naruszenie przepisów postępowania tj.:

- art. 233 § 1 kpc poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności niewyciągnięcie prawidłowych wniosków z opinii głównej i uzupełniającej biegłego sądowego, a nadto nieprzeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego oraz przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i w rezultacie częściowe odmówienie wiary zeznaniom świadków i wyjaśnieniom wnioskodawcy, co doprowadziło Sąd do wniosku, że praca świadczona przez skarżącego nie była wykonywana w szczególnych warunkach,

- art. 278 § 1 kpc poprzez posiłkowanie się przy ocenie, czy odwołujący się wykonywał pracę w warunkach szczególnych w zasadzie tylko opinią biegłego, podczas gdy ocena ta leży w gestii niezawisłego sądu i winna ona wynikać z przedstawionych dokumentów, zeznań świadków oraz wyjaśnień odwołującego się.

Przy tak sformułowanych zarzutach wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania i przyznanie prawa do emerytury z równoczesnym zasądzeniem od organu rentowego kosztów postępowania,

- ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu apelacji przede wszystkim podkreślił, że „przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność, czy praca wnioskodawcy była wykonywana w szczególnych warunkach było zbędne i ustalenie tych okoliczności nie wymaga wiadomości specjalnych”, co uzasadnia zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art. 278 § 1 kpc.

Podniósł że przy pominięciu opinii biegłego wywieść należy, że wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach tj. pracując w okresie od 29 maja 1973r. do 31 maja 1991r. w kanałach remontowych, który to fakt potwierdzili wszyscy świadkowie oraz sam wnioskodawca.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona i jako taka podlega oddaleniu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zaskarżony wyrok nie został wydany z zarzucanym mu naruszeniem tak prawa materialnego, jak i procesowego.

Stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy w celu wyjaśnienia istotnych w sprawie okoliczności, tj. czy J. K. pracował w szczególnych warunkach co najmniej 15 lat, przeprowadził w wystarczającym zakresie i w sposób szczegółowy postępowanie dowodowe, zaś dowody ocenił w ramach zasady swobodnej oceny dowodów wynikającej z art. 233 § 1 kpc, nie przekraczając jej granic i czyniąc ustalenia, że wnioskodawca faktycznie nie wykonywał w spornych okresach pracy w warunkach szczególnych wymienionej w Wykazie A Dział XIV poz. 16 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zmianami)

Spór toczy się o ustalenie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na pracę w szczególnych warunkach.

W przypadku wnioskodawcy, ze względu na datę urodzenia, jego ewentualne uprawnienia do emerytury należało rozpatrywać w świetle uregulowania zawartego w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz. 1440) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zmianami).

Stosownie do art. 184 powołanej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 – 34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 660 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Warunkiem jest także nieprzystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenie wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W przedmiotowej sprawie wyjaśnienia wymagało, czy praca J. K. zatrudnionego w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w K. kolejno na stanowiskach: ślusarza remontowego, ślusarza narzędziowego i samochodowego, ślusarza sprzętowo – samochodowego i brygadzysty oraz mechanika brygadzysty, z uwagi na rodzaj i charakter wykonywanych przez niego obowiązków, była pracą w szczególnych warunkach, wykonywaną stale i w pełnym wymiarze – jak tego dowodzi skarżący.

Wnioskodawca składając wniosek o ustalenie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym nie przedstawił świadectwa pracy w szczególnych warunkach, a jedynie dokumenty wskazujące, na jakich stanowiskach w trakcie pracy w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w K. był zatrudniony.

Zgodzić się należy z Sądem I instancji, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwolił na pozytywne dla skarżącego ustalenie, że jego praca była wykonywana w warunkach szczególnych.

Ustalenia Sądu Okręgowego są prawidłowe, mają pełne potwierdzenie w wynikach postępowania dowodowego, stąd też Sąd Apelacyjny przyjmuje je za własne, bez potrzeby ich powtarzania.

Szczególnie podkreślić należy, że analiza zeznań słuchanych w sprawie świadków, a także samego wnioskodawcy, żadną miarą nie pozwala na przyjęcie, że wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze wykonywał pracę w szczególnych warunkach tylko i wyłącznie w kanałach remontowych. Zeznania świadków w części w jakiej odnoszą się do wymiaru czasu pracy wnioskodawcy w kanałach remontowych są niespójne i miejscami sprzeczne ze sobą, a w związku z tym pozbawione waloru wiarygodności. Z zeznań S. L. i A. L. wynika, że wnioskodawca większość prac wykonywał w kanale. Podobnie zeznali słuchani po raz pierwszy K. S. i S. S.. Słuchani po raz drugi, częściowo zmienili swoje zeznania, podając, że wnioskodawca pracował tylko w kanałach – przy czym zmiany zeznań w wiarygodny sposób nie wyjaśnili.

Z kolei zeznania W. O. mają niewielką wartość dowodową z uwagi na bardzo ograniczony kontakt zawodowy – około 15 minut dziennie (świadek ten pracował w terenie). W tej sytuacji odosobnione zeznania świadka F. K., który jako jedyny zeznał, że skarżący pracował wyłącznie w kanałach nie mogą stanowić podstawy do zasadniczego w sprawie ustalenia, że J. K. pracował tylko i wyłącznie w kanałach. I to w sytuacji braku świadectwa pracy w szczególnych warunkach, co oznacza konieczność wykazania w sposób nie budzący żadnych wątpliwości tej okoliczności przy pomocy innych dowodów.

Dodać wreszcie trzeba, że wbrew podniesionym w apelacji zarzutom, Sąd Okręgowy dokonał prawidłowej oceny wiarygodności i mocy dowodowej uzyskanej w toku postępowania opinii biegłego i opinii uzupełniających, które z uwagi na wyjątkowo staranne i przekonujące uzasadnienie wniosków końcowych poddają się kontroli.

Bezpodstawny jest w związku z tym zarzut przyjęcia przez Sąd I instancji, między innymi, za podstawę ustaleń opinii biegłego.

W tym stanie rzeczy podniesione w apelacji zarzuty i przytoczone na ich uzasadnienie twierdzenia stanowią jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu I instancji.

Z tych wszystkich względów Sąd Apelacyjny uznał wyrok Sądu Okręgowego oddalający odwołanie J. K. od decyzji organu rentowego odmawiającej ustalenia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym za trafny i odpowiadający prawu i z tego też względu orzekł o oddaleniu apelacji stosownie do art. 385 kpc.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)